

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року
І.К. 02214515

**СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФАХ»**

«Фортепіано»

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

ЗАПРОШУЄМО В СВІТ ФОРТЕПІАННОГО МИСТЕЦТВА

Здобувач освіти спеціалізації «Фортепіано» ознайомиться з найбагатшим світовим репертуаром створеним для короля музичних інструментів – **роялю**, та зможе оволодіти багатьма творами різних епох, стилів та жанрів.

Задля цього його навчать грамотно і дуже ретельно занурюватися у дослідження нотного тексту, шукати зміст у найдрібніших деталях і нюансах, вибудовувати драматургію музичного твору, порівнювати різні інтерпретації багатьох виконавців минулого та сучасності, а також, *відкриють таємниці виконавської майстерності*

- як грати вільно, віртуозно, блискуче
- як розуміти зміст музики і якомога переконливіше доносити думку композитора до слухача
- як бачити, відчувати і відтворювати красу музики

і врешті

- як самовдосконалюватись і отримувати задоволення від творчих відкриттів

ЛАСКАВО ПРОСИМО!

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна “ФАХ” є головним та фундаментальним предметом підготовки фахових молодших бакалаврів. Вона спрямована на розкриття індивідуальних творчих здібностей та формування комплексу виконавської майстерності необхідної для розкриття творчих художніх намірів здобувачів освіти.

Програма навчальної дисципліни «Фах» передбачає професійне опанування фортепіанного виконавства, і включає:

- знайомство з величезним світовим фортепіанним репертуаром та видатними піаністами минулого та сучасності;
- вміння робити самостійний грамотний розбір тексту, розуміючи його сенс, занурюватися в пошук та розуміння стилю, епохи та засобів втілення образу та змісту твору;
- набуття навичок аналізу форми, побудови фрази та розділів твору, драматургії тощо;
- навчання вирішенню технічних проблем якомога більш різноманітними способами;

- вміння розподілити і організувати свій час задля більш ефективного процесу навчання в учбовому закладі;
- навчання психологічній підготовці та особливій концентрації уваги під час сценічного втілення музичного твору.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральні компетентності (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ.

Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 20, Курси I — IV, Семестри I — VIII, загальний обсяг — 600 годин, з них індивідуальних — 294 годин, самостійних — 306 годин.

Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 12, Курси I — III, Семестри I — VI, загальний обсяг — 360 годин, з них індивідуальних — 218 годин, самостійних — 142 годин.

МЕТА навчальної дисципліни «ФАХ»— підготовка високопрофесійного фахівця, який володіє необхідними знаннями і навичками для подальшої творчої, просвітницької і педагогічної діяльності.

Досягнення **мети** курсу передбачає такі **завдання**, що формують вміння та навички:

- самостійно робити ретельний розбір музичного тексту, грамотно прочитувати ритм, розуміти організацію метру;
- самостійно досліджувати текст композитора у зв'язку з епохою, стилем, які мають кожен свій критерій і особливості, робити аналіз музичної форми;
- самостійно робити гармонічний аналіз твору задля розкриття його змісту;
- бачити, усвідомлювати і самостійно розшифровувати сенс динаміки та артикуляції;
- працювати над технічними складнощами багатьма способами;
- видобувати звук відповідно до образного змісту твору, знаходити необхідне туше;
- знаходити, відповідно до стилю та художнього контексту, педалізацію і агогіку;
- планувати самостійну роботу, організовувати свій час;

Матеріал курсу - твори різних стилів і спрямувань для фортепіано *solo* та з оркестром (у перекладі для 2-х фортепіано).

Програмні результати навчання (РН):

РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 16 Дотримуватися загальних вимог щодо авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Дисципліна «Фах» вивчається протягом усіх років навчання. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання, отримані на попередньому освітньому рівні - початкової спеціалізованої музичної освіти. «Фах» безпосередньо пов'язаний з такими дисциплінами, як «Теорія музики», «Педагогічна практика», «Виконавська практика» тощо.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ.

Дисципліна «ФАХ» реалізується у вигляді індивідуальних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти. Протягом періоду вивчення дисципліни «ФАХ» застосовуються наступні напрямки роботи: аналіз нотного тексту, вивчення та опанування музичного твору, аналіз технічних складнощів, жанрово-стильових аспектів, робота над художнім образом та підготовка презентації музичних творів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

1. У процесі роботи над художньо-навчальним матеріалом:
 - словесні (бесіда, пояснення);
 - наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
 - практичні (індивідуальна гра на інструменті).
2. За організаційним характером навчання:
 - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
 - методи контролю та самоконтролю у навчанні;
 - бінарні (поєднання теоретичного та практичного) методи навчання.
3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу:
 - індуктивно-дедукційні,
 - репродуктивні,
 - проблемні,
 - інтерпретаційні,
 - постановочно-аналітичні.

а також

- Метод стильового аналізу музичного твору.
- Асоціативний метод для розкриття образного змісту.
- Метод порівняльного аналізу різних інтерпретацій піаністів минулого та сучасності.
- Метод активізації творчого мислення задля самовдосконалення і результативної самостійної роботи.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.

Контрольні заходи включають поточний, семестровий та підсумковий контроль і проводяться у формі сольних концертних виступів на тематичних творчих заходах, академконцертах, тощо. Вимоги до контрольних заходів розробляються цикловими комісіями.

До основних форм поточного, семестрового та підсумкового контролю відносяться: прослуховування індивідуальних програм, що включає виконання технічного матеріалу; прослуховування програми академічного концерту, презентація анотацій; прослуховування програми семестрового іспиту, що проводиться з метою оцінки результатів навчання за семестр.

Підсумкова атестація у формі екзамену здійснюється з метою підведення підсумків даного навчального курсу та представляє собою виконання творів у обсязі, визначеному кожною цикловою комісією.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»)

Вивчення освітньої компоненти «Фах» передбачає засвоєння здобувачами фахових знань та набуття практичних навичок шляхом опанування творчої спадщини митців і побудоване на послідовному їх викладенні. Активне відвідування індивідуальних занять є обов'язковим. Самостійна робота студента, виконання запланованих завдань, робота з основною й додатковою літературою, репетиційні заняття - всі ці форми роботи є систематичними і обов'язковими.

Спілкування в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Контроль знань проводиться у формі академконцертів, відкритих концертів, тематичних концертів, заліків та іспитів.

Здобувачі освіти, що з певних причин пропустили одне чи більше занять, зобов'язуються відпрацювати пропущений матеріал, добре орієнтуватись у програмних вимогах, пройти поточну форму контролю.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з дисципліни «Фах» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що формується з урахуванням індивідуальних можливостей здобувача фахової передвищої освіти та завдань, які ставляться перед ним. Кожного семестру протягом перших років навчання здобувач повинен опанувати певну кількість (визначається цикловою комісією) різних за жанрово-стильовими характеристиками творів. Протягом останнього року навчання відбувається підготовка програми іспиту підсумкової атестації. В робочих програмах, що зберігаються на циклових комісіях, вказані орієнтовні програми тематичних блоків, які є обов'язковими.

ВИМОГИ ДО ПРОГРАМ БСО

I курс		II курс	
I семестр	II семестр	III семестр	IV семестр
жовтень (поточний контроль) Класична соната 1 ч. Етюд Гами, арпеджио	березень (поточний контроль) Поліфонія Етюд Гами, арпеджио	жовтень (поточний контроль) Кантиленна п'єса Етюд Гами, арпеджио	березень (поточний контроль) Концерт для фортепіано з оркестром Етюд Гами, арпеджио
грудень (семестровий контроль) Поліфонія Етюд П'єса	червень (семестровий контроль) Велика форма Етюд П'єса Програма курсу включає твір українського композитора	грудень (семестровий контроль) Поліфонія Велика форма Етюд	червень (семестровий контроль) Поліфонія Етюд П'єса Програма курсу включає твір українського композитора

III курс		IV курс	
V семестр	VI семестр	VII семестр	VIII семестр
жовтень (поточний контроль) Поліфонія Віртуозний етюд (Ф.Шопен Ф.Лист С.Борткевич К.Дебюссі В.Косенко) Гами, арпеджио	березень (поточний контроль) Повільна та швидка частина класичної сонати Етюд Гами, арпеджио	жовтень (поточний контроль) Два будь яких твори з державної програми	березень (поточний контроль) Два будь яких твори з державної програми
грудень (семестровий контроль) Велика форма Етюд Твір значної складності або декілька творів малої форми	червень (семестровий контроль) Поліфонія Віртуозний етюд Розгорнута п'єса значної складності Програма курсу включає твір українського композитора	Прослуховування державної програми (грудень) Поліфонія Велика форма Концертний етюд Розгорнута п'єса Програма включає твір українського композитора	Державна атестація (травень) Поліфонія Велика форма Концертний етюд Розгорнута п'єса Програма включає твір українського композитора

ВИМОГИ ДО ПРОГРАМ ПЗСО

I курс		II курс	
I семестр	II семестр	III семестр	IV семестр
жовтень (поточний контроль) Кантилена п'єса Етюд Гами, арпеджио	березень (поточний контроль) Концерт для фортепіано з оркестром Етюд Гами, арпеджио	жовтень (поточний контроль) Поліфонія Віртуозний етюд (Ф.Шопен Ф.Лист С.Борткевич К.Дебюссі В.Косенко) Гами, арпеджио	березень (поточний контроль) Повільна та швидка частина класичної сонати Етюд Гами, арпеджио
грудень (семестровий контроль) Поліфонія Велика форма Етюд	червень (семестровий контроль) Поліфонія Етюд П'єса Програма курсу включає твір українського композитора	грудень (семестровий контроль) Велика форма Етюд Твір значної складності або декілька творів малої форми	червень (семестровий контроль) Поліфонія Віртуозний етюд Розгорнута п'єса значної складності Програма курсу включає твір українського композитора

III курс	
V семестр	VI семестр
жовтень (поточний контроль) Два будь яких твори з державної програми	березень (поточний контроль) Два будь яких твори з державної програми
Прослуховування державної програми (грудень) Поліфонія Велика форма Концертний етюд Розгорнута п'єса Програма включає твір українського композитор	Державна атестація (травень) Поліфонія Велика форма Концертний етюд Розгорнута п'єса Програма включає твір українського композитор

Приклади програм:

I курс БСО

Поточний контроль

Л.Бетховен
К.Черні

Соната №5 1ч.
Етюд оп.740 №31

Семестровий контроль

Й.Бах
К.Черні
М.Лисенко

ДТК 1 т. прелюдія і фуга E dur
Етюд оп.740 №12
Елегія

Поточний контроль

Й.Бах
М.Мошковський

ДТК 1 т. прелюдія і фуга B dur
Етюд оп.72 №6

Семестровий контроль

В.А. Моцарт
В.Косенко
К.Черні

Соната №6 D dur 1ч.
Поема-легенда оп. 12 №1
Етюд оп.740 №23

II курс БЗСО (I курс ПЗСО)

Поточний контроль

Ф. Шопен
В.Косенко

Ноктюрн оп. 32 №1 H dur
Куранта з циклу “11 етюдів у формі старовинних танців”

	Семестровий контроль
Й.Бах	ДТК 1 т. прелюдія і fuga g moll
Й. Гайдн	Соната №9 D dur 1ч.
С. Борткевич	Етюд op.15 №9 fis moll

	Поточний контроль
М.Скорик	Концерт №1 C dur
М.Клементі	Етюд №12 C dur

	Семестровий контроль.
Й.Бах	Партита e moll 1ч.
Ф. Шопен.	Етюд op.10 №5
Ф.Мендельсон	Рондо-каприччиозо

	III курс БЗСО (II курс ПЗСО)
	Поточний контроль
Й.Бах	ДТК 1 т. прелюдія і fuga H dur
Ф.Ліст	Етюд Un Sospiro

	Семестровий контроль
В.Моцарт	Соната №8 a moll
М.Клементі	Етюд №21 f moll
Н.Нижанківський	Коломийка fis moll

	Поточний контроль
Й.Гайдн	Соната №21 F dur II ч., III ч.
Н.Паганіні-Ф.Ліст	Етюд №5

	Семестровий контроль.
Й.Бах	ДТК 2 т. прелюдія і fuga a moll
Ф. Шопен	Етюд op.10 №9
Ф.Ліст	Угорська рапсодія №3

IV курс БЗСО (III курс ПЗСО) **Державна атестація**

Й. Бах	ДТК 2 т. прелюдія і fuga Es dur
М.Клементі	Соната op.40 №2 h moll Iч.
В.Косенко	11 етюдів в формі старовинних танців (етюд на вибір)
Ф.Ліст	Sposalizio
В.Барвінський	Прелюдія №5 c moll

Орієнтовний репертуарний список

Поліфонічні твори

Бах І.С. Прелюдії та Фуги ДТК; Французькі, Англійські сюїти та Партити; Токати; Дуети; Фантазії та Фуги; Капричіо; Хоральні прелюдії (обр.Бузоні); Сонати a-moll та D- dur; Токати та Фуги для органу (обр.Таузіга). Токати та Фуги для органу (обр.Бузоні).

Бібік В.С 24 Прелюдії та фуги.

Гендель Г.Ф. Сюїти.

Задерацький В.П. Прелюдії та фуги.

Подвала В.Д. Прелюдія та fuga.

Рейха А. 34 Прелюдії та фуги.

Скорик М. 12 прелюдій та фуг.

Франк С. Прелюдія, хорал і fuga; Прелюдія, fuga і варіація; Прелюдія, арія і фінал.

Гіндеміт П. "Ludus tonalis".

Черні К. Прелюдії та фуги.

Яковчук О.М. 24 Прелюдії та фуги.

Твори великої форми

Сонати

Бах І.С. Концерти; Сонати, Варіації

Бах Ф.Е Сонати.

Бетховен Л. Сонати, Варіації, Концерти № 1,2,3.

Вебер К.М. Сонати; Концертштюк.

Гайдн Й. Сонати, Варіації.

Гріг Е. Концерт.

Клементи М. Сонати.

Ліст Ф. Соната по прочитанню Данте; Соната сі мінор; Варіації на тему ВАСН; Концерти.

Мендельсон Ф. «Серйозні варіації»; Концерти.

Моцарт В. А. Сонати, Варіації, Концерти.

Равель М. Сонатина; Концерт соль мажор.

Сен-Санс К. Концерти №2, №5.

Шопен Ф. Концерти; Варіації.

Шуберт Ф. Сонати; Варіації.

Шуман Р. Концерт; Варіації на тему ABEGG; Варіації на тему Клари Вік.

Барвінський В.О. Соната.

Борткевич С.Е. Соната №2.

Верещагін Я. Соната.

Жук О.А. Соната для фортепіано „Героїчна”.
Ковач. І.К. Концертино для двох фортепіано.
Коломієць А.О. Варіації на тему Л.М. Ревуцького.
Лятошинський Б.М. Соната-балада.
Ревуцький Л.М. Соната №1 сі мінор.
Сильвестров В.В. Сонати для фортепіано.
Шамо Ю.І. Соната №3.
Шукайло Л. Сонати.

Концерти

Білаш О.І. Концерт № 2 для фортепіано з оркестром.
Бортнянський Д.С. Концерт для чембало та струнного оркестру.
Карабиць І.Ф. Концерт № 2 для фортепіано з оркестром.
Лятошинський Б.М. - «Слов'янський концерт».
Ревуцький Л.М. Концерти.
Скорик М.М. Концерти №1, 2, 3 для фортепіано з оркестром.
Фільц Б. Концерт.
Штогаренко А.Я. Симфонічні танці для фортепіано з оркестром. Концерт для фортепіано з оркестром. Концертино для фортепіано з оркестром.

Етюди

Клементи М. (Таузіг К.) Вибрані етюди.
Крамер Н. 60 етюдів (ред.Г.Бюлова).
Геллер Г. 15 етюдів.
Лешгорн Ф. Етюди тв.60
Мошелес Н. Етюди тв.70.
Кесслер Й.К. Етюди тв.20.
Черні К. (ред. Г. Гермер) 50 етюдів.
Черні К. Етюди тв.299, тв.740.
Куллак Г. Октавні етюди тв.48.
Мендельсон Ф. Етюди тв.104 ; «Вічний рух».тв.119.
Ліст Ф. Юнацькі етюди тв.1; Концертні етюди; Етюди по Паганіні .
Шопен Ф. Етюди тв.10 тв.25 24.
Мошковський М. Етюди тв.72.
Дебюссі К. 12 етюдів.
Блуменфельд Ф. 24 Концертні етюди тв.3, 29.
Макдавелл Е. Концертні етюди.
Борткевич С. Етюди.
Сильванський М.Й. Концертний етюд.
Косенко В. Одинадцять етюдів у формі старовинних танців; Етюди тв.8.
Дебюссі К. 12 етюдів.
Ліст Ф. Концертні етюди; Етюди по Паганіні; Трансцендентні етюди.

Сен-Санс К. Етюд

Шопен Ф. Етюд тв.10 тв.25.

Шуман Р. Етюд по Паганіні.

П'єси

Скарлатті Д. Сонати.

Моцарт В. Рондо; фантазії c-moll; d-moll.

Гайдн І. Andante f-moll.

Бетховен Л. Andante F-dur; Рондо тв.51; Рондо-капричіо тв.129; Багателі тв.33.

Шуберт Ф. Експромти тв.90, тв.142; Музичні моменти тв.94.

Шуберт Ф.-Ліст Ф. тв.59 Пісні.

Шопен Ф. Експромти; Рондо; Скерцо; Балади № 1,2,3; Полонези; Вальси; Ноктюрни; Прелюдії.

Шуман Р. Дитячі сцени тв.15; Новелети тв.21; Лісові сцени тв.82; Фантастичні п'єси тв.12; Інтермеццо тв.4; "Метелики" тв.2; Нічні сцени тв.23; Віденський карнавал тв.26.

Брамс Й. Капричіо і інтермеццо тв.116, 117, тв.118 тв.119.; балада тв.10 № 1; Рапсодії тв.79.

Ліст Ф. "Втіхи"; "Забуті вальси"; Колискова Fіs-dur; Тарантела "Венеція і Неаполь"; Балади; Угорські Рапсодії; "Лорелея"; Ноктюрни; Капелла Вільгельма Телля; Гондол'єра; "Женевські дзвони"; Транскрипції.

Медельсон Ф. Пісні без слів; Фантазія тв.28; Рондо-каприччиозо.

Дворжак А. Гумореска тв.101; «Спогад» тв.86 № 6.

Вебер К. «Блискуче рондо»; «Запрошення до танцю» тв.65.

Вілла-Лобос Е. Полішинель.

Гріг Е. «Ліричні п'єси».

Дебюссі К. Прелюдії; Бергамаська сюїта; Дитячий куточок; цикл "Pour la piano".

Равель М. Пavana; Долина дзвонів; Печальні птахи; Гра води.

Гершвін Дж. Прелюдії.

Мессіан О. Вибрані п'єси для фортепіано.

Барвінський В.О. - Прелюдії; Сюїта на українські народні теми; Шість мініатюр на українські народні теми; Пісня, Серенада, Імпровізація; Листок з альбому; «Лемківська сюїта».

Борткевич С.Е. Прелюдії; «Втіхи»; «Плачі»; Етюд.

Вериківський М.І. «Волинські акварелі»; 14 маленьких Прелюдій.

Верещагін Я. «Музика рустика».

Годзяцький В.О. Характерні сцени. 7 п'єс для фортепіано.

Дичко Л.Г. «Українська писанка».

Задерацький В.В. «Порцелянові чашки».

Карабиць І.Ф. Прелюдії.

Караманов А.С. Музика № 1 для фортепіано; Музика № 2 для фортепіано; Три прелюдії; Триптих.

Колесса М.Ф. «Осінній етюд»; Три коломийки.

Колодуб Ж.Ю. «Акваріум пана Левка»; Токата.

Кос-Анатольський А. «Буковинська сюїта», «Гірська Легенда», «Козацькі могили».

Косенко В.С. Дві поеми-легенди тв.12; Вальс; Поема «Бажання»; «Одинадцять етюдів у формі старовинних танців» тв.19; Етюди тв.8.

Костін О.В. "Російський лубок"; Етюди-картини.

Людкевич С.П. 12. Вибрані твори.

Лисенко М.В. «Українська сюїта»; «Думка-шумка»; 2 Концертних Вальси, 2 Полонези, «Пісні без слів»; «Гавот», 2 Баркароли .

Лятошинський Б.М. "Відображення"; Балада; Прелюдії тв.38, тв.44.

Пацукевич В.О. 7 концертних п'єс для фортепіано.

Польський І. 24 колядки.

Ревуцький Л.М. Прелюдії тв.4, тв.7; «Пісня».

Сильванський М.Й. Концертний етюд; Прелюдії.

Сильвестров В.Г. «Музика у стилі кітч»; «Музика у старовинному стилі»; «Багателі».

Степовий Я.С. Фортепіанні твори.

Фільц Б.М. Твори для фортепіано.

Шамо І.Н. Прелюдії; «Гуцульські акварелі»; «Картини російських живописців».

Шамо Ю.І. Токата. Соната №3.

Штогаренко А.Я. Поеми; Етюди-картини; Прелюдії.

Шукайло Л.Ф. Токата-кампа; Прелюдії.

Рекомендована література

Хрестоматійні та авторські нотні збірки класичних і сучасних композиторів, що відповідають зазначеним навчальним вимогам, орієнтовному репертуарному списку й особливостям індивідуального навчання.

1. Бурбан М. І. Фортепіанна творчість М. Скорика: особливості виконавського стилю. *Українська музична культура*. 2021. № 1–2. 45–56 с.
2. Іванова К. Д. Фортепіанна спадщина Я. Степового. *Збірник статей*. 2021. 150–162 с.
3. Коваль А. Р. Особливості виконавської манери піаністів-романтиків. *Українська музикологія*. 2022. № 2. 88–97 с.
4. Макарова Л. К. Педагогічні принципи Г. Г. Нейгауза у сучасному фортепіанному мистецтві. *Наукові записки Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського*, 2023. Т. 3. 110–121 с.

5. Михайленко О. С. Віртуозний стиль Ф. Ліста та його вплив на українських піаністів. *Наукові праці*. 2020. № 1. 34–45 с.
6. Олійник І. В. Виконавські аспекти фортепіанних сонат М. Лисенка. *Науковий вісник*. 2023. № 5. 190–201 с.
7. Панасенко Н. А. Інтерпретація творів сучасних композиторів: новітні підходи. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*. 2022. № 1. 78–89 с.
8. Савицька О. Г. Історично інформоване виконавство в Україні: від теорії до практики. *Науковий вісник*, 2024. № 1. 50–60 с.
9. Соломонова О. Б. Асоціативне мислення як базовий принцип навчання в музичному закладі. Трансформація музичної освіти і культури: традиція і сучасність. Одеса: «Астропринт», 2021. 172–176 с.
10. Фоменко Н. В. Еволюція виконавських стилів у фортепіанній музиці ХХ століття. *Науковий вісник*, 2020. Вип. 1. 10–15 с.
11. Фоменко Н. В. Виконавська естетика романтизму у фортепіанному мистецтві. *Збірник статей*, 2023. 130–145 с.
12. Фоменко Н. В. Виконавські традиції творів Вольфганга Амадея Моцарта. *Наукові записки*, 2023. Вип. 4. 112–120 с.
13. Фоменко Н. В. Інтерпретація творів Роберта Шумана в контексті сучасного виконавства. *Культура і сучасність*, 2022. № 1. 55–60 с.
14. Фоменко Н. В. Історично інформоване виконавство як явище сучасної музичної культури. *Збірник наукових праць*, 2022. Вип. 2. 78–85 с.
15. Фоменко Н. В. Особливості виконавського стилю Володимира Горовиця. *Наукові вісники*, 2020. Вип. 2. 25–30 с.
16. Фоменко Н. В. Роль педагогіки в формуванні виконавської майстерності піаністів. *Методичний посібник*, 2024. 30–35 с.
17. Фоменко Н. В. Фортепіанна творчість Людвіга ван Бетховена у сучасній інтерпретації. *Мистецтвознавство*, 2021. № 3. 45–50 с.
18. Фоменко Н. В. Фортепіанна музика українських композиторів кінця ХІХ – початку ХХ століття. *Матеріали міжнародної конференції*, 2021. 90–98 с.
19. Штейнпресс Б. М. Клавірні твори Д. Бортнянського в контексті епохи. *Музичне мистецтво*, 2020. № 3. 20–28 с.
20. Касьяненко Л. О. Класифікація фортепіанних штрихів як теоретичний інструмент освоєння піанізму. *Південноукраїнські мистецькі студії*. Наук. журнал. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. № 1.
21. Гриднєва Н.П. (2021). Форте QR Піано. Український звуковий простір. Вінниця: Вінниця-Мюзік.
22. Данильченко О.В. (2023). Формування емоційного інтелекту учня в процесі інструментального навчання. *Молодий вчений*, (3), 114–118.
23. Зінченко Г.Г. (2022). Креативні методи навчання в інструментальній педагогіці. Харків: Видавець Савчук О.В.
24. Коломоєць О.М. (2020). Інноваційні підходи до формування виконавської техніки піаністів. Запоріжжя: ЗДМУ.

25. Кушнірук О.О. (2023). Розвиток творчої особистості учня-піаніста: методичні рекомендації. Львів: ЛДМУ ім. М. В. Лисенка.
26. Макарова Л. К. Педагогічні принципи Г. Г. Нейгауза у сучасному фортепіанному мистецтві. Наукові записки Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. 2023. Т. 3. С. 110–121.
27. Онопрієнко О.О. (2021). Методика роботи над музичним твором: від аналізу до виконавської інтерпретації. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка, (3), 76–80.
28. Соломонова О. Б. (2020). Асоціативне мислення як базовий принцип навчання в музичному закладі. Трансформація музичної освіти і культури: традиція і сучасність: збірник наукових праць, (6), 112–117.
29. Шукайло Л.В. (2022). Розвиток художнього мислення учня-піаніста. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова.
30. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано. – Львів: ЛДМА, 2001. - . 244 с.
31. Кашкадамова Н. Б. Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах (клавикорд, клавесин, фортепіано) XIV-XVIII ст. Київ: «Освіта України» 2010, 299 с.
32. Кашкадамова Н. Б. Історія фортеп'янного мистецтва XIX сторіччя.- Тернопіль: «Астон». 2006, 607 с.
33. Кашкадамова Н. Б. Виконавська інтерпретація у фортеп'янному мистецтві XX сторіччя: Підручник. – Львів: КІНПАТРІ ЛТД, 2014. 344 с. іл..

Додаткова:

1. Дубровний Т. М. Фортепіанна творчість Анатолія Кос-Анатольського у стилетворчих процесах другої половини XX століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Муз. мистецтво / Львів. держ. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. Львів, 2006. 19 с.
2. Рижова О. О. Український символізм та фортепіанна спадщина Б.Лятошинського : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец.17.00.03 Муз. мистецтво / Одес. держ. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2006. 18 с.
3. Копелюк О. О. Фортепіанна творчість Івана Карабиця: феноменологія стилю : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Муз.мистецтво / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2018. 18 с.
4. Ілечко М. П. Українська фортепіанна сюїта як предмет музикознавчого дискурсу: історіологічний підхід : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Муз. мистецтво/ Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2018. 19 с.
5. Тимофєєва К. В. Порівняльний аналіз як метод інтерпретології (на прикладі фортепіанного виконавства) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства :

- спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Харк. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2009. 18 с.
6. Чайка О. В. Національна характерність як семантична властивість виконавської інтерпретації : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец.: 17.00.03 Муз. мистецтво / Одеська нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2007. 20 с.
 7. Фоменко Н.В. Афект в теорії та виконавській практиці «Stylus phantasticus» (на прикладі «Хроматичної фантазії» Й. С. Баха). Культура і сучасність. 2019. №2. С. 130–136.
 8. Шадріна-Личак О. Безтактова прелюдія як репрезентант французького клавесинного стилю XVII – початку XVIII століття: аспекти виконавського прочитання : автореф. дис... канд. мистецтвознавства: спец.: 17.00.03 Музичне мистецтво. Київ, 2011. 16 с.
 9. Яворський Д.Ю. Етюд у жанровій системі романтичної фортепіанної мініатюри (на прикладі опусів Ф. Шопена, Р. Шумана, Ф. Ліста) : автореф. дис. ... канд.мистецтвознав. : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. К., 2016. 18 с.
 - 10.Українська музична енциклопедія. Видання ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. К., 2008–2016.

Інформаційні ресурси

1. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАНУ [сайт]. URL: <http://etnolog.org.ua/>
2. Інститут проблем сучасного мистецтва [сайт]. URL: <http://www.mari.kiev.ua/>
3. Національна музична академія України [сайт]. URL: <https://knmau.com.ua/>
4. Львівська Національна музична академія імені М.В.Лисенка [сайт]. URL: <https://lnma.edu.ua/>
5. Харківський Національний університет мистецтв [сайт]. URL: <http://num.kharkiv.ua/>
6. Дніпровська академія музики [сайт]. URL: <http://dk.dp.ua/>
7. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника НАН України [сайт]. URL: <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/resursi-i-fondi/elektronniresursy/>
8. Національна академія мистецтв України [сайт]. URL: <https://academia.gov.ua/>
10. Національна наукова бібліотека України імені [сайт]. URL: В.І.Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

